

A בס"ד
Intro
Today we will learn בע"ה of דף 1 of ביצה.
Some of the topics we will learn about today include:

The Gemara will discuss various Halachos of burial on Yom Tov.

The Gemara will also discuss Halachos about a baby chick which is hatched on Yom Tov, and related topics of general Muktzeh on Yom Tov.

A

Various הלכות of BURIAL on יום טוב

הלכות about a baby chick which is HATCHED on יום טוב
And related topics of general יום טוב מוט מוקצה

B Some of the key topics and concepts that we will learn about include:

עירוב תבשילין

Although מדאורייתא it is permissible to cook or bake on Yom Tov which falls on a Friday, in preparation for Shabbos, the Chachamim forbade it, unless one prepared an עירוב תבשילין, as we will learn in greater depth in the second Perek of our Mesechta. This is done by setting aside cooked food on Erev Yom Tov, reciting a Bracha, and stating that through this Eruv we will be permitted to cook and bake on Yom Tov for Shabbos.

מוקצה

Muktzah refers to anything that is set aside and not intended for use on Shabbos or Yom Tov, and is therefore forbidden to be handled on Shabbos or Yom Tov. Included in Muktzah is the concept of Nolad, which is one form of Muktzah, and refers to those items which changed form on Shabbos or Yom Tov, or came into being on Shabbos or Yom Tov, such as an egg that was newly laid, or a utensil which broke into small pieces.

עובר ירך אמו הוא

This means literally, that a fetus is like the thigh of his mother, meaning that the fetus is considered as another organ of the mother. One of the resulting Halachos is - if an animal is slaughtered, the Shechita of the mother is עובר מתיר to be eaten without its own Shechita.

B

עירוב תבשילין

מוקצה

עובר ירך אמו הוא

C מוכן לאדם לא הוי מוכן לכלבים
Something fit for human consumption is not considered prepared for animal consumption. For example, a kosher animal that was alive, and therefore theoretically fit for human consumption after it would be properly slaughtered, which dies on Shabbos and becomes a נבילה, is the focus of a Machlokes in our Gemara whether it may be fed to a dog on Shabbos as a נבילה, or whether it is considered נולד and forbidden, because of מוכן לאדם לא הוי מוכן לכלבים.

מקח טעות

A מקח טעות is a business transaction based on false premises. In a case of מקח טעות the transaction is null and void, and both the item and the money are returned to their original owners.

C

מוכן לאדם
לא הוי מוכן לכלבים

מקח טעות

1 So let's review....
 Our Gemara continues teaching various Halachos regarding two days of Yom Tov.
 אמר רבא מת ביום טוב ראשון יתעסקו בו עומים
 On the first day of Yom Tov, only non-Jews should be involved with the מת.
 מת ביו"ט שני יתעסקו בו ישראל
 On the second day of Yom Tov, even a Jew may be involved with the מת.
 אמר מר זוטרא לא אמרן אלא דאשתהי אבל לא אשתהי משהינן ליה
 Mar Zutra adds that we only take care of the deceased on the second day of Yom Tov, if considerable time has passed since his passing, however if he just now passed away, we wait until after Yom Tov.
 Whereas Rav Ashi holds
 אע"ג דלא אשתהי נמי לא משהינן ליה
 Even if the person passed away on the second day of Yom Tov, we tend to his burial immediately, because
 יום טוב שני לגבי מת כחול שוויה רבנן
 Regarding tending to the deceased, the Chachamim gave Yom Tov Sheni a status of a weekday, and all matters necessary for the מת may be tended to, including making תכריכים, or to pick הדסים for his honor to use at the funeral.

2 The Gemara now discusses the topic of עירוב תבשילין.
 רבינא הוה יתיב קמיה דרב אשי
 בשני ימים טובים של ראש השנה
 Ravina was with Rav Ashi on Rosh HaShanah, which that year was on a Thursday and Friday.
 חזייה דהוה עציב
 Ravina saw that Rav Ashi was distressed. Rav Ashi explained that he had forgotten to prepare an Eruv Tavshilin, and he will not be able to cook for Shabbos, on Friday, the second day Yom Tov.

3 He explained further: although, in such a case
 אמר רבא מניח אדם עירובי תבשילין מיו"ט לחבירו ומתנה
 One can make an Eruv Tavshilin on the first day of Yom Tov itself, and make the following תנאי, based on the fact that the two days of Yom Tov are because of דיומא:
 If today, the first day of Yom Tov is חול, the עירוב תבשילין can be made today,

1

אמר רבא
מת...

ביום טוב ראשון
 יתעסקו בו עומים

ביום טוב שני
 יתעסקו בו ישראל

יום טוב חול

רב אשי מר זוטרא

לא אמרן אלא דאשתהי אע"ג דלא אשתהי

אבל לא אשתהי משהינן ליה נמי לא משהינן ליה

יום טוב שני
 לגבי מת
 כחול שוויה רבנן

2

עירוב תבשילין

רבינא הוה יתיב קמיה דרב אשי
בשני ימים טובים של ראש השנה

That year was on a THURSDAY & FRIDAY

חזייה דהוה עציב
 explained...
 he FORGOT to prepare an עירוב תבשילין,
 and WON'T be able to cook for שבת

3

IN SUCH A CASE
 אמר רבא מניח אדם עירובי תבשילין
 מזום טוב לחבירו ומתנה

ספיקא דיומא

חול קודש

עירוב תבשילין
 Can make

7 Let's summarize with the two Braisos the Gemara brings in support of Rav and Shmuel respectively:

תניא כותיה דרב
 עגל שנולד ביו"ט מותר
 אפרוח שנולד ביום טוב אסור
 ומה הפרש בין זה לזה
 זה מוכן אגב אמו בשחיטה
 וזה אינו מוכן אגב אמו

תניא כותיה דשמואל ואיתימא רבי יוחנן
 עגל שנולד ביום טוב מותר
 ואפרוח שנולד ביו"ט מותר
 מאי טעמא זה מוכן אגב אמו
 וזה מתיר עצמו בשחיטה
 =====

7

↓ ברייטא:	↓ ברייטא:
תניא כותיה דשמואל ואיתימא רבי יוחנן	תניא כותיה דרב
עגל שנולד ביום טוב מותר	עגל שנולד ביו"ט מותר
ואפרוח שנולד ביו"ט מותר	אפרוח שנולד ביום טוב אסור
מאי טעמא	ומה הפרש בין זה לזה
זה מוכן אגב אמו	זה מוכן אגב אמו בשחיטה
וזה מתיר עצמו בשחיטה	וזה אינו מוכן אגב אמו

8 The Gemara continues:
 תנו רבנן אפרוח שנולד ביום טוב אסור
 This Braisa supports Rav that a baby chick that hatched on Yom
 Tov is אסור.

רבי אליעזר בן יעקב אומר
 אף בחול אסור לפי שלא נתפתחו עיניו
 Rebbe Eliezer Ben Yaakov holds a baby chick, even when
 hatched on a weekday, is forbidden to be eaten as long as it has
 not yet opened its eyes, as we learned in a Braisa:
 לכל השרץ השורץ על הארץ
 לרבות אפרוחים שלא נתפתחו עיניהם
 Baby chicks are included in the אסור of שרצים, because, they are
 not considered fully formed until they open their eyes.
 =====

8

זכר עצה ברייתא supports

רבי אליעזר בן יעקב אומר אף בחול אסור לפי שלא נתפתחו עיניו	תנו רבנן אפרוח שנולד ביום טוב אסור
As we learned in a ברייתא ...	
לכל השרץ השורץ על הארץ לרבות אפרוחים שלא נתפתחו עיניהם	

9 אמר רב הונא אמר רב
ביצה עם יציאתה נגמרה
Once an egg is laid, it is complete and ready.
The Gemara asks: What is Rav teaching with this statement?

9 אמר רב הונא אמר רב
ביצה עם יציאתה
נגמרה
What is Rav teaching with this statement?

10 אילימא עם יציאתה נגמרה ומותרת לאכלה בחלב
Does Rav mean to teach that now that an egg is laid, and is completely separated from its mother, it may be eaten with milk - implying that if found inside a slaughtered chicken, the egg is considered to be part of the chicken, and would be forbidden to be eaten with milk?

<p>10 אלא עם יציאתה נגמרה ומותרת לאכלה ביום טוב It becomes מוכן, and therefore PERMITTED if it was laid on ערב יום טוב However... If found INSIDE a slaughtered chicken the egg is NOT מוכן, and forbidden on יום טוב?</p>	<p>אילימא עם יציאתה נגמרה ומותרת לאכלה בחלב Now that an egg is SEPARATED from its mother, it MAY be eaten with milk implying... If found INSIDE a slaughtered chicken, the egg is FORBIDDEN to be eaten with milk?</p>
--	--

11 This cannot be, because
והתניא השוחט את התרנגולת ומצא בה ביצים גמורות מותרות לאכלן בחלב
A Braisa explicitly states that a complete egg found inside a chicken may be eaten with milk.
אלא עם יציאתה נגמרה ומותרת לאכלה ביום טוב
Does Rav mean to teach that only with the laying of the egg does it become complete and מוכן, ready to eat, and therefore would only be permitted on Yom Tov if it was laid on Erev Yom Tov. However, if found inside a slaughtered chicken on Yom Tov, the egg is considered to have been part of the chicken until now, and was not מוכן Erev Yom Tov, and therefore, forbidden on Yom Tov?
This cannot be, because
והא תניא השוחט את התרנגולת ומצא בה ביצים גמורות מותרות לאכלן ביום טוב
Another Braisa explicitly states that eggs that have reached maturity, even when found inside a chicken may be eaten on Yom Tov.

<p>11 וברא תניא פלוחט את היתרנגולת ומצא בה ביצים גמורות מותרות לאכלן ביום טוב</p>	<p>והתניא פלוחט את היתרנגולת ומצא בה ביצים גמורות מותרות לאכלן בחלב!</p>
---	--

12 The Gemara concludes that Rav is teaching;
 עם יציאתה נגמרה ומגדלת אפרוחים
 במעי אמה אינה מגדלת אפרוחים
 That only an egg that was laid can hatch a chick, but an egg that
 was found inside a chicken will not produce a chick.

12

*The Gemara concludes
 that רב is teaching;*

במעי אמה אינה מגדלת אפרוחים But an egg found INSIDE a chicken will NOT produce a chick	עם יציאתה נגמרה ומגדלת אפרוחים Only an egg that was LAID can hatch a chick
---	--

13 למאי נפקא מינה למקח וממכר
 The practical application would be, if one is purchasing eggs for
 the purpose of raising chicks, he may only be sold eggs that had
 been laid by the chicken, and not those that were found inside
 the chicken.

13

למאי נפקא מינה?

למקח וממכר

If one is purchasing eggs
 for raising CHICKS
 He may only be sold eggs
 that had been LAID

14 Similarly, if the buyer asked for
 ביעי דדכרא - fertilized eggs, which can produce chicks, and was
 given
 ביעי דספנא מארעא - unfertilized eggs, which cannot produce
 chicks, it is a מקח טעות - the transaction is null and void.

14

Similarly. . .

<i>If the buyer asked for</i>	<i>And was given</i>
ביעי דדכרא Which CAN produce chicks	ביעי דספנא מארעא Which CANNOT produce chicks

מקח טעות א